

SØGNE KOMMUNE	
Saksbeh.	Arkivkode
04 OKT. 2012	
Saksnr.	Dok.nr.
11/	829

KNUTEPUNKT
SØRLANDET

www.knutepunktsorlandet.no

Stortingets Agderbenk, KS Agder

Behov for storbytillegg i Kristiansandsregionen og mer ressurser til kriminalitetsforebygging i Agder politidistrikt

Innledning

Styret for Knutepunkt Sørlandet gjennomførte et dialog- og informasjonsmøte med Politimesteren i Agder den 10. september. Tilstede var ordførere og rådmenn i Knutepunkt Sørlandet kommunene og politiet i Agders toppledelse. Fokus for møtet var blant annet samarbeid om kriminalitetsforebygging. Styrets oppsummering av møtet fokuserte særlig på to forhold. Det ene var viktigheten av den regionale møteformen som heretter etableres som fast ordning en gang pr. år. Det andre var en uttrykt bekymring i forhold til politiets ressursituasjon og muligheter for å opprettholde dagens nivå på forebyggende politiarbeid i kommunene. Situasjonen som tegner seg aktualiserer regjeringens praksis med hensyn til tildeling av storbytillegg for å håndtere storbyutfordringer. En meget stram ressursituasjon for Agder politidistrikt og det faktum at Kristiansand kommune ikke tildeles storbymidler over statsbudsjettet gir dobbel negativ effekt og er til bekymring.

Storbyutfordringer i Kristiansandsregionen

Levekårene på Agder hører til landets dårligste. Agder ligger i toppen med hensyn til uførestatistikk, sosialhjelpsstatistikk og arbeidsledighetsstatistikk for ungdom. I deler av Agder er levekårene dårligere enn i Finnmark og Oslo Øst. Dette er forhold som direkte eller indirekte fører til krevende utfordringer for Kristiansand og som medvirker til at landsdelshovedstaden sliter med de samme problemene som Bergen, Trondheim og Stavanger. Det gjelder blant annet innen andel sosialhjelpsmottakere, utgifter til økonomisk sosialhjelp, tiltak for rusmisbrukere og problemer med barn og unge under barnevernets omsorg.

St.meld.nr. 31 (2002-2003) "Storbymeldingen", definerer Kristiansand som storby, sammen med Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim og Tromsø, med følgende begrunnelse: "Storbyene er kjerne i funksjonelle bolig- og arbeidsmarkedsregioner som vi betegner storbyregioner". Kristiansand har etablert et interkommunalt samarbeid med sine seks omegnskommuner (Søgne, Songdalen, Vennesla, Iveland, Birkenes og Lillesand). De syv kommunene er felles bo-, arbeids- og serviceregion for ca. 130 000 innbyggere. Samarbeidet er institusjonalisert og forankret i organisasjonen Knutepunkt Sørlandet med en samarbeidsmodell man ikke finner i de andre storbyregionene. Fokus har bl.a. vært på samarbeid om utvikling og

formidling av kommunale tjenester på tvers av kommunegrensene. De syv kommunene fremstår som en tjenesteregion i forhold til samhandlingsreformen i samarbeid med Universitetet i Agder og Sørlandet sykehus HF. Pr. tid utvikles i tillegg et omfattende og langsiktig arbeid med å etablere felles satsing innen oppvekst etter samme form for å avbøte levekårsproblemer på kort og lang sikt i storbyregionen og omkringliggende kommuneregioner.

I kommuneproposisjonen 2011 ble storbytillegget innført for Bergen, Trondheim og Stavanger, finansiert ved omfordeling av hovedstadstillegget for Oslo. Kristiansand ble kuttet ut med følgende kortfattede begrunnelse; *"siden storbyutfordringer oppstår i byer av en viss størrelse, er det naturlig å avgrense storbytilskuddet til å gjelde disse fire byene"*. De "storbyutfordringer" som omtales er *"sosiale forhold og levekår, ikke minst knyttet til rusproblemer og psykiatri, tilrettelegging av infrastruktur og arealbruk"*. Selv om Kristiansand kommune på alle nevnte områder har storbyutfordringer på lik linje med Bergen, Trondheim og Stavanger, tilkommer ikke byen midler over statsbudsjettet som kompensasjon for å kunne forebygge storbyproblemer. Det medvirker blant annet til å redusere Kristiansand kommunes mulighet for å styrke kriminalitetsforebyggende tiltak i storbyregionen i tett samarbeid med nabokommunene. Paradokset illustreres blant annet ved at Kristiansand er den "storbyen" som har flest anmeldte lovbrudd med unntak av Oslo.

Ressurssituasjonen i Agder politidistrikt

I anledning det ovennevnte møtet mellom Knutepunkt Sørlandet og Agder politidistrikt ble det fra kommunenes side fokusert på betydningen av kjernegrupper og ungdomskontrakter. Metoden er innarbeidet og etablert i alle kommunene og oppleves som et meget godt verktøy i det kriminalitetsforebyggede arbeidet. Det skyldes ikke minst fordi kommunene og politiet arbeider tverrfaglig og tverretattlig sammen med foreldre/foresatt i forhold til barn/ungdom i risikosonen. I handlingsplan 2012 for Agder politidistrikt står blant annet; *«politiet deltar etter avtale i kjernegrupper for å bistå sosiallærere eller skolens rådgiver/avdelingsleder, eventuelt sammen med helsesøster, barnevern, NAV med flere, overfor ungdom og foreldre for å få på plass en forpliktende tiltaksplan for unngå fremtidig uønsket adferd eller lovbrudd. jf. politiinstruksens § 15-1»*.

Likevel har noen Knutepunkt Sørlandet kommuner etter 1. januar 2012 registrert en reduksjon i deltakelse i kjernegrupper fra politiets side. Andre kommuner har mottatt muntlig varsel om at det kan komme en reduksjon fra 2013 på grunn av ressurssituasjonen og omlegging av turnusordninger i Agder politidistrikt. Samtidig som etterspørselen og behovet for kjernegrupper øker er tendensen at politiets kapasitet på forebyggende arbeid i kjernegrupper blir mindre. Kommunene registrerer også en tendens til at politiet ikke makter å opptre med faste forebyggere i kjernegruppene. Det vanskeliggjør kommunikasjon og kontinuitet. Agder politidistrikt ønsker ikke å svekke ordningen, men påpeker at deltakelse i kjernegrupper på kort- og/eller lengre sikt kan bli redusert fordi andre operative politioppgaver må prioriteres innen gjeldende ressursramme.

Oppfordring til Stortingets Agderbenk og KS Agder

Styret for Knutepunkt Sørlandet ber Stortingets Agderbenk og KS Agder sette på dagsorden to problemstillinger og følge disse opp mot sentrale myndigheter:

1. Kristiansand kommune er landsdelshovedstad og drivkraften for samarbeid om tjenesteutvikling for de syv kommunene i Kristiansandsregionen. Samarbeidet er institusjonalisert og forankret i organisasjonen Knutepunkt Sørlandet med en samarbeidsmodell man ikke finner i de andre storbyregionene. For Kristiansand representerer dette betydelige utfordringer både økonomisk og planleggingsmessig. Det medvirker også til ulempe at fylkesgrensen mellom Aust- og Vest Agder skjærer rett igjennom den flerkommunale storbyregionen.

Kristiansandregionen med sine 130 000 innbyggere bør sidestilles med Bergen, Stavanger og Trondheim og slik at Kristiansand kommer inn under ordningen med storbytilskudd til bekjempelse av storbyproblemer!

2. Knutepunkt Sørlandet kommunene har sammen med politiet i Agder utviklet en velegnet arbeidsform for å forebygge kriminalitet blant ungdom. Arbeidsformen er tatt i bruk andre steder i landet og er i utvikling. Etablering av kjernegrupper og bruk av ungdomskontrakter hjelper unge ut av kriminalitet og inn på riktig spor i livet. Politiet i Agder og Knutepunkt Sørlandet kommunene frykter at bruk og utvikling av denne velegnete metoden gradvis kan bli svekket på grunn av ressursmangel i politiet.

For å forebygge at ungdommer blir kriminelle i en landsdel med omfattende levekårsutfordringer og høy grad av anmeldte lovbrudd, bør Agder politidistrikt sikres øremerkede midler over en lengre tidsperiode for å opprettholde samt videreutvikle samarbeidsmodellen med bruk av kjernegrupper og ungdomskontrakter!

Kristiansand, 2. oktober 2012

Styret for Knutepunkt Sørlandet ved

Arne Thomassen

Ordfører i Lillesand kommune

Styreleder

Kopi:

Justis- og beredskapsdepartementet, Fylkesmannen i Aust-Agder, Fylkesmannen i Vest-Agder, Politimesteren i Agder, Kristiansand kommune, Vennesla kommune, Søgne kommune, Lillesand kommune, Songdalen kommune, Birkenes kommune, Iveland kommune